

Monena mies maailmalla – Seppo Härmälä 90 vuotta

Into Seppo (Seppo) Härmälä syntyi Nousiaisissa 11.2.1918. Hän tuli ylioppilaaksi Turun Suomalaisesta Yhteiskoulusta 1936. Suoritettuaan heti koulun jälkeen varusmiespalvelun, hän opiskeli Teknillisen korkeakoulun maanmittausosastossa geodesian opintosuunnalla ja valmistui diplomi-insinööriksi jatkosodan aikana saamallaan opintolomalla 1943 merkinnällä ”oivallisesti”. Helsingin yliopistossa hän suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon 1949 pääaineena matematiikka sekä Teknillisessä korkeakoulussa – maanmittausosaston ensimmäisenä – tekniikan lisensiaatin tutkinnon 1955.

Sotapalveluksesta vapauduttuaan Seppo Härmälä oli tutkimusassistenttina Isostaattisessa laitoksessa vuosina 1945–48 ja sen jälkeen Teknillisessä korkeakoulussa aluksi kokotoimisena geodesian assistenttina ja vuodesta 1951 lähtien geodesian lehtorin viran hoitajana vuoden 1957 loppuun. Silloin hän siirtyi puoleksitoista vuodeksi Kanadan kansallisen tutkimuslaitoksen (*National Research Council*) tutkijaksi. Siellä hän perehtyi silloin aivan uuteen mittausmenetelmään elektroniseen etäisyysmittaukseen ja sai myös ensimmäisen kosketuksen tietotekniikkaan.

Kanadasta palattuaan Härmälä hoiti Teknillisessä korkeakoulussa entistä virkaansa, joka muutettiin 1960 käytännöllisen geodesian apulaisprofessorin viraksi. Kesällä 1962 Seppo Härmälä nimitettiin

maanmittaushallituksen geodeettisen toimiston johtajaksi, yli-insinööriksi. Nyt Härmälä paneutui käytännön geodesian tehtäviin perusteellisesti. Kolmiomittauksen peruspisteistöä lisättiin ja laajennettiin tehokkaasti uusien laitteiden, tellurometrioiden ja sittemmin geodimetrien avulla. Tietotekniikka otettiin laskennan avuksi tekemällä itse tarvittavat laskentaohjelmat. Arkistointia ja kiintopistepalvelua uudistettiin hankkimalla toimistoon laitoksen ensimmäinen tietokone ja kopiokone.

Kun uuden tekniikan käyttöönotto onnistui hyvin, siirrettiin geodeettiselle toimistolle koko laitoksen tietotekniikan kehittäminen ja palvelu. Maanmittauslaitoksen kannalta erittäin keskeinen tehtävä oli maanmittaustoimitusten eri vaiheiden siirtäminen mahdollisimman paljolti tietokoneilla hoidettavaksi.

Kun maanmittauslaitos siirtyi uuteen organisaatioon 1972, nimitettiin Seppo Härmälä ylijohtajaksi. Geodeetista tuli nyt hallinnollinen johtaja. Uusi virka osoittautui työteliääksi, kun asetus ja työjärjestys sälyttivät ylijohtajan vastuulle miltei kaikki laitoksen tehtävät ainakin jossain muodossa. Yhteiskunnallisesti erittäin tärkeä oli kiinteistörekisterin ja sitä laajemman kiinteistötietorekisterin kehittäminen. Tämä tehtäväkenttä osoittautui hyvin laajaksi ja Härmälä joutui hoitamaan yhteydet useisiin valtion virastoihin asian eteenpäin viemiseksi.

Yhteistyö onnistui hyvin.

Ylijohtaja Härmälällä oli toki geodesiaan liittyviä asioita hoidettavana kuten muun muassa Norjan ja Ruotsin vastaisten rajojen määräraikaistarkistukset, joissa hän toimi Suomen rajankäyntivaltuuskunnan puheenjohtajana. Härmälä siirtyi eläkkeelle ylijohtajan virasta 1985.

Seppo Härmälä on erittäin kielitaitoinen. Sitä ennakoiti jo lukion päästötodistuksessa täysi 10 latinassa. Vuosien mittaan kielitaito laajeni niin, että hänen hallintaan tulivat kotimaisten kielten lisäksi englanti, saksa ja ranska. Tästä johtuen Härmälä on osallistunut lukuisiin maanmittausalan kansainvälisiin kongresseihin. Osallistumismäärässä Seppo Härmälällä on todennäköisesti epävirallinen maailmanennätys 25 osallistumiskerrallaan. Hän on myös toiminut kansainvälisten järjestöjen johtotehtävissä kuten maanmittausalan kansainvälisen liiton FIG:n varapresidenttinä 1988–91 sekä Euroopan kokeellisen fotogrammetrian tutkimusjärjestön OEEPE:n johtokunnan jäsenenä kymmenisen vuotta, josta puheenjohtajana 1979–81.

Maanpuolustustyö on ollut Seppo Härmälän sydäntä lähellä poikavuosista alkaen. Jo lukiolaisena hän pääsi Turun suojeluskunnan tykkipatteriin, jossa tiukkojen harjoitusten ja tutkintojen jälkeen hänet nimitettiin A-luokan tykkimieheksi. Asevelvollisena hän palveli Mittauspatterissa ja sai sieltä innoituksen

maanmittausalalle.

RUK:n kurssi 35:n kenttätykistölinjan suorittanut res.vänrikki Härmälä ja hänen ikäluokkansa mittauspatterilaiset sijoitettiin syksyn 1939 ylimääräisissä harjoituksissa Mittaustäydennyspatteriin, sillä mittauskalustoa riitti silloin vain kahdelle mittauspatterille.

Jatkosodassa Turun patteriston (I/KTR 5) mittausupseerina Seppo Härmälän sotatie johti Laatokan pohjoispuolelta alkaneessa hyökkäyksessä viiden kuukauden aikana läpi Itä-Karjalan korpien Petroskoihin, Kontupohjaan ja Karhumäkeen.

Sairaus keskeytti luutnantiksi ylennetyn Härmälän rintamapalveluksen. Toivuttuaan hän sai määräyksen Viipuriin; ensin kutsuntapiirin esikuntaan oikeusupseeriksi ja sittemmin Viipurin suojeluskuntapiirin esikuntaan evakuointiasianupseeriksi. Hänen erittäin salaisena tehtävänään oli laatia Vuoksen ja Suomenlahden välillä sijaitsevien pitäjien evakuointisuunnitelmat ja mahdollisessa

evakuoinnissa myös johtaa osaltaan sitä. Vihollisen suurhyökkäys Kannaksella kesäkuussa 1944 eteni niin nopeasti, että valmiita evakuointisuunnitelmia pystyttiin käyttämään vain osittain ja evakuointi oli muutettava ohjatuksi paoksi.

Kun alueen evakuointi oli suoritettu, hakeutui Härmälä jälleen alkuperäiseen aselajiinsa tykistöön ja toimi Ihantalan rintamalla Kev.Psto 24:ssä ensin tulenjohtajana ja sitten mittausupseerina aselepoon asti.

Rauhan aikana virka maanmittaushalituksessa johti läheiseen yhteistyöhön varsinkin Topografikunnan kanssa. Härmälä osallistui myös valtakunnalliselle maanpuolustuskurssille ja oli vielä kahdesti kertausharjoituksissa 1970-luvulla. Hänet ylennettiin kapteeniksi 1976.

Teknillisen korkeakoulun kunniaohjelmaksi hänet kutsuttiin 1981. Härmälä on palkittu lukuisilla arvokkailla kunniamerkeillä. Niiden joukossa on myös harvinainen hengenpelastusmitali. Sen hän

sai pelastettuaan sotaveteraaniystävänsä kanssa kevätjäihin uponneen nelihenkisen perheen.

Seppo Härmälä ei ole pannut tiedonkynttiläänsä vakan alle. Hän ajanmukaisti **V. A. Heiskasen Kenttämittaus ja kartoitus**-kirjan ja on viime vuosiin asti kirjoitellut ahkerasti artikkeleita kotimaisiin ja ulkomaisiin ammattilehtiin.

Tekniikan kunniaohjelmasta Seppo Härmälä saavutti 11.2.2008 kunnioitettavan 90 vuoden iän. Maanmittarikurssi -53:n puolesta esitän sen johdosta lämpimät onnittelet sinulle Seppo, joka yli 50 vuotta sitten Hietalahden 'Polyteekissä' perehdytti meidät käytännöllisessä geodesiassa maanmittauksen perustehtäviin. Monet muutkin mittariteekkarikurssit yhtyvät varmaan näihin onnitteeluihin.

Osmo Ahokas

BLOM KARTTA OY
PASILANRAITIO 5
00240 HELSINKI

web: www.blomkartta.fi
tel: +358 9 299 30 60
fax: +358 9 229 30 657

BLOM-YHTYMÄ ON ERIKOISTUNUT INNOVATIIVISTEN JA PITKÄLLE KEHITETTYJEN PAIKKATIIETOJEN TUOTTAMISEEN.

PALVELEMME SEURAAVILLA ALOILLA:

- Ilmakuvaukset
- Laserkeilaukset
- HawkEye-laserkeilaus
- Pictometry®
- 3D Photonav®
- Kartoitukset ja maastomallit
- Ortokuvat

